

KARJANTARKKAILUTOIMINNAN KUSTANNUKSET TARKKAILUVUOSINA 1948/49 JA 1949/50.

PAAVO KAJANOJA

Maataloushallitus, Helsinki.

Saapunut 1. 4. 1952.

V. 1949 annetulla lailla muutettiin karjantarkkailuyhdistyksille jaettavien valtionavustusten perusteita siten, että avustuksen suuruus lasketaan yhdistyksen todellisten, kirjanpitoon perustuvien kustannusten mukaan. Tämän vuoksi on maataloushallitus näitä valtionavustuksia jakaessaan joutunut vaatimaan tiedot kunkin avustusta anovan yhdistyksen kustannuksista. Näin on saatu kokoon melko laaja ja täydellinen numeroaineisto, josta on mahdollisuus saada selvitystä karjantarkkailutoiminnan aiheuttamista kustannuseristä. Kun valtion avustusta ovat oikeutetut saamaan kaikki ne yhdistykset, joiden jäsenien joukossa on enintään 8 lehmää käsittävien karjojen omistajia, ovat avustusta anoneet melkein kaikki tarkkailuyhdistykset. Täten sisältyy käsilläolevaan aineistoon 97 % maan kaikista toiminnassa olleista tarkkailuyhdistysten tarkkailupiireistä.

Asianomaiset tiedot yhdistyksiltä ovat koonneet alueiltaan maanviljelys- ja talousseurat, jotka ovat lähettäneet niistä tarkistamansa yhdistelmät maataloushallitukselle. Aineiston tarkistuksen ja käsittelyn maataloushallituksessa on pääasiassa suorittanut agronomi Paavo Lassila.

Kun valtion avustuksia on jaettu sekä uusien yhdistysten tai piirien perustamista että yhdistysten jatkuvaa toimintaa varten, tarkastetaan perustamisen ja jatkuvan toiminnan aiheuttamia kustannuksia erikseen. Koska eri tarkkailuyhdistyksiin kuuluu joko yksi tai useampi tarkkailupiiri, otetaan vertailukelpoisuuden ja havainnollisuuden vuoksi perustaksi kustannukset piiriä kohti.

Perustamiskustannukset.

Tarkkailuyhdistyksen perustamiskustannukset muodostuvat pääasiassa vain tarkkailukarjakon tarvitsemien koevälineiden hankinnasta. Näihin kuuluvat keskipakoiskone koelaseineen ja muine välineineen ja mittareineen, koemaitopullot laattikkoineen, koelypsyvaaka jne. Näiden välineiden hinta on milloin tahansa todettavissa. Perustamiskustannukset muodostuivat keskimäärin koko maassa käsilläolevan aineiston mukaan seuraaviksi:

	tv. 1948/49	tv. 1949/50
perustettu piirejä	81	119
kustannukset piiriä kohti ..	45 758 mk	43 965 mk
» lehmää kohti	263 »	283 »

Toiminnan aiheuttamat kustannukset.

Taulukoissa 1 ja 2 on esitetty kustannukset kummaltakin vuodelta keskimäärin maanviljelysseuroittain ja koko maassa. Eri kustannuseriin nähden on syytä huomauttaa seuraavaa:

Palkkakustannuksista ei tv:lta 1948/49 ole ollut mahdollista eritellä rahapalkkaa ja luontoisetuja erikseen, kuten tv:lta 1949/50. Yhdistyksille annettujen ohjeiden mukaan on luontoisetujen raha-arvoksi otettu sama summa kuin miksi se on arvioitava työnantajan suorittamassa veronpidätyksessä, ei kuitenkaan korkeammaksi kuin miksi se on merkitty tarkkailukarjakon verokirjaan. Viimeksimainitusta määräyksestä johtuen ovat luontoisedut tulleet arvioiduksi suhteellisen halvoiksi ja esim. Lapin maatalousseuran alueella ei niitä ole lainkaan otettu huomioon.

Kun jokaisessa tarkkailupiirissä on yksi tarkkailukarjakko, osoittavat taulukossa olevat luvut samalla tarkkailukarjakoiden palkkatasoa. Palkkasäännöstelystä huolimatta on palkkatasossa eri maanviljelysseurojen alueilla ollut melkoisia eroja. Palkkojen yleisen nousun vuoksi ovat palkkakustannukset jälkimmäisenä vuotena olleet huomattavasti korkeammat kuin edellisenä.

Matkakustannukset on arvioitu niin, että on laskettu tarkkailukarjakon yhdellä kierroksella kulkema kilometrimäärä. Siltä osalta tätä kierrosta, jolla karjanomistajat suorittavat kyydityksen, on laskettu kustannukseksi 12: — mk/km ja siltä osalta, jolla on käytetty linja-autoa tai junaa, todelliset kustannukset. Kun täten saatu yhden kierroksen kustannus on kerrottu luvulla 11, on saatu koko vuoden matkakustannus. Se, että matkakustannukset edellisenä vuotena ovat olleet keskimäärin korkeammat kuin jälkimmäisenä, johtuu siitä, että maanviljelysseurat eivät edelliseltä vuodelta ehtineet kaikilta yhdistyksiltä saada matkoista varmoja tietoja, vaan joutuivat käyttämään arviolukuja. Tästä johtuen voidaan vain tv:n 1949/50 matkakustannuslukuja pitää edellämainittujen perusteiden mukaan laskettuina. Jos oletetaan, että tarkkailukarjakot olisivat tehneet kierroksensa yksinomaan jäsentalojen kyyditseminä, voidaan keskimääräisen matkakustannuksen ja matkataksan 12: — mk/km mukaan laskea $\left[\left(\frac{6.726}{12} \right) : 11 \right]$, että keskimäärin maassa tarkkailukarjakon kuukaudessa tekemän kierroksen pituus on n. 50 km. Koska matkaan jossain määrin, joskin melko vähän, käytetään myös linja-autoa tai junaa, jolloin kustannus on alempi kuin 12: — mk/km, on kierroksen keskimääräinen pituus todellisuudessa jonkin verran suurempi kuin 50 km.

On luonnollista, että matkakustannukset muodostuvat eri yhdistyksistä hyvin erilaisiksi lähinnä piirien laajuudesta johtuen. Tarkkailuyhdistyksiä yhdistämällä, piirien ja yhdistysten rajojen uudelleen järjestelyillä on voitu ja voidaan edelleen

Taulukko 1. Karjantarkkailuyhdistysten kustannukset keskimäärin tarkkailupiiriä kohti tarkkailuvuonna 1948/49, mk.

Table 1. Average cost of Milk-Recording Societies per recording district in recording year 1948/49.

Maanviljelysseura <i>Agricultural Advisory Society</i>	Tarkkailupiirejä <i>Number of recording districts</i>	Tarkkailijan palkka ja luontoisedut <i>Recorder's cash wages and wages in kind</i>	Matkakustannukset <i>Travelling expenses</i>	Kuoleetus ja korot <i>Amortisation and interests.</i>	Muut kustannukset <i>Other expenses</i>	Kustannukset yhteensä <i>Total cost</i>	Kustannukset leh- mää kohti <i>Cost per cow</i>
Uudenmaan läänin	66	128 826	6 892	85	16 113	151.916	548
Nylands svenska	51	119 157	8 194	126	15 658	143 135	469
Varsinais-Suomen	125	125 821	8 350	144	19 678	153 994	635
Finska Hushållningss.	8	152 797	10 421	—	11 227	174 445	668
Satakunnan	82	110 484	5 241	27	16 328	132 080	600
Hämeen-Satakunnan	44	114 295	6 303	213	15 535	136 346	630
Hämeen läänin	69	115 264	4 828	186	15 535	135 813	528
Itä-Hämeen	48	116 099	7 985	237	17 855	142 176	604
Kymenlaakson	38	118 302	10 291	44	19 804	148 441	762
Länsi-Karjalan	32	108 968	6 917	50	11 565	127 500	790
Mikkelin läänin	32	87 952	12 243	—	14 234	114 429	480
Kuopion	68	106 771	10 275	170	13 399	130 615	603
Pohjois-Karjalan	41	84 613	9 668	—	6 125	100 406	670
Keski-Suomen	27	136 733	12 472	239	20 024	169 468	892
Etelä-Pohjanmaan	99	109 012	6 342	25	12 622	128 001	837
Österbottens svenska	57	100 569	153	—	8 645	109 367	552
Keski-Pohjanmaan	33	84 668	3 960	—	8 768	97 396	638
Oulun läänin Talouss.	32	112 920	5 688	70	14 667	133 345	603
Kajaanin	10	100 494	15 250	—	12 429	128 173	981
Peräpohjolan	12	95 127	6 025	551	7 784	109 487	530
Lapin Maatalousseura	4	121 767	9 714	607	11 622	143 710	1389
Koko maa — <i>Whole country</i>	978	112 400	7 231	103	14 733	134 469	608

matkakustannuksia vähentää. Tarkkailutoiminnan yleistymisen jollakin paikkakunnalla vähentää niinkään matkakustannuksia.

Kuoleetus ja korot muodostavat melko pienen kustannuserän. Kuoletuksia on laskettu vain rasvanmäärityskoneelle 15 % kuoleetus hankintahinnasta, kunnes tämä kone on tullut täysin kuoletetuksi. Korkomenoiksi on laskettu vain todellisista veloista maksetut korot. Tv:lta 1948/49 on varmaan monelta yhdistykseltä jäänyt nämä menot kokonaan ilmoittamatta.

Muut kustannukset ja muut menot. Tv:lta 1948/49 ovat kaikki ne kustannukset, jotka eivät kuulu palkkauksiin, matkoihin eikä kuoletuksiin ja korkoihin, merkitty menoerään »muut kustannukset». Tv:lta 1949/50 on taas tämälta paiksi kustannukset jaettu kahteen ryhmään siten, että muihin kustannuksiin on luettu koevälineistä ja kemikalioidista, tarkkailu- ja koelypsykirjoista aiheutuneet kustannukset sekä työnantajan lapsilisä- ja kansaneläkemaksut, jotka kaikki on otettu huomioon valtion avustusta laskettaessa, kun taas edellämämainittuihin kuuluvamattomat menoerät on viety nimikkeeseen »muut menot». Viimeksimämainittuihin

Taulukko 2. Karjantarkkailuyhdistysten kustannukset keskimäärin tarkkailupiiriä kohti tarkkailuvuonna 1949/50, mk.

Table 2. Average cost of Milk-Recording Societies per recording district in recording year 1949/50.

Maanviljelysseura <i>Agricultural Advisory Society</i>	Tarkkailupiirejä <i>Number of recording districts</i>	Tarkkailijan raha- palkka <i>Cash wages of recorder</i>	Tarkkailijan luon- toisedut <i>Wages in kind of recorder</i>	Matkakustannukset <i>Travelling expenses</i>	Kuoletukset ja korot <i>Amortisation and interests</i>	Muut kustannukset <i>Other expenses</i>	Muut menot <i>Other expenditure</i>	Kustannukset yht. <i>Total cost</i>	Kustannukset leh- mää kohti <i>Cost per cow</i>
Uudenmaan läänin ..	96	106 962	25 794	5 731	343	14 288	6 937	160 055	672
Nylands svenska	48	114 029	19 354	6 776	97	18 418	4 327	163 001	484
Varsinais-Suomen	127	116 625	28 761	7 371	500	13 557	14 210	176 024	709
Finska Hushållningss.	8	126 661	24 000	11 383	229	30 663	720	193 655	748
Satakunnan	90	103 206	18 789	6 251	376	14 521	13 058	156 201	698
Hämeen-Satakunnan	46	102 361	30 636	7 759	—	14 680	7 869	163 305	737
Hämeen läänin	77	110 804	26 501	5 737	388	15 633	9 992	169 075	670
Itä-Hämeen	52	106 767	31 139	8 115	511	13 913	8 490	168 934	713
Kymenlaakson	38	108 898	32 620	5 995	690	13 486	14 501	176 190	857
Länsi-Karjalan	35	90 593	30 119	5 735	155	12 024	7 245	145 871	859
Mikkelin läänin	39	102 111	26 974	10 812	138	15 423	11 934	167 392	822
Kuopion	77	86 772	26 967	8 529	240	12 894	8 767	144 169	638
Pohjois-Karjalan	40	95 111	29 210	9 849	221	12 765	2 364	149 520	799
Keski-Suomen	35	97 907	32 347	10 169	960	21 143	9 719	172 245	891
Etelä-Pohjanmaan ..	110	94 523	30 100	4 907	142	12 032	10 162	151 866	949
Österbottens svenska	63	90 361	21 347	3 827	362	15 712	—	131 609	579
Keski-Pohjanmaan ..	40	73 109	24 624	3 909	33	12 362	950	114 987	680
Oulun läänin Talouss.	46	93 905	31 570	4 884	421	13 637	7 018	151 435	752
Kajaanin	12	72 085	29 125	10 470	167	8 218	17 685	137 750	944
Peräpohjolan	14	97 268	31 111	7 979	300	21 664	6 646	164 968	771
Lapin Maatalousseura	5	122 710	—	8 708	1779	30 897	668	164 762	1058
Koko maa <i>Whole contry</i>	1098	100 539	26 968	6 726	333	14 483	8 742	157 791	718

on täten tullut luetuksi kilpailuiden palkintojen, erilaisten juhlien järjestelyjen, jäsenmaksujen, tarkkailukarjakoille annettujen lahjojen yms. aiheuttamat menot, joita ei ole saanut ottaa huomioon valtion avustusta laskettaessa. Verrattaessa taulukoiden 1 ja 2 numeroita keskenään on siis otettava huomioon, että taulukossa 1 ovat »muut kustannukset» yhtä kuin taulukon 2 »muut kustannukset» + »muut menot».

Eri kustannuserien osuudet kokonaiskustannuksista ovat olleet keskimäärin seuraavat:

tarkkailukarjakon rahapalkka	83.5 %	tv. 1948/49	63.7 %	tv. 1949/50
» luontoisedut			17.1 %	»
matkakustannukset	5.4 %	»	4.3 %	»
kuoletukset ja korot	0.1 %	»	0.1 %	»
muut kustannukset	11.0 %	»	9.2 %	»
muut menot			5.6 %	»
Yhteensä	100.0 %		100.0 %	

Tarkkailutoiminnan aiheuttamat kustannukset ovat tehneet keskimäärin lehmää kohti tv. 1948/49 608 mk ja tv. 1949/50 718 mk. Kun karjanomistajien maidosta saama kilohinta Pellervoseuran Markkinatutkimuslaitoksen selvitysten mukaan tv. 1948/49 oli keskim. 17.1 mk ja tv. 1949—50 16.0 mk, voidaan laskea, että tarkkailukustannuksiin lehmää kohti on tarvittu tv. 1948/49 35.6 maitokilon ja tv. 1949/50 44.9 maitokilon hinta. Kun tarkkailulehmien keskim. maidontuotanto oli mainittuina vuosina 3 139 ja 3 271 kg, voidaan edelleen todeta, että tarkkailukustannukset ovat tehneet tuotetun maidon myyntihinnasta tv. 1948/49 1.1 % ja tv. 1949/50 1.4 %.

Kuten taulukoista 1 ja 2 käy selville, on kustannus lehmää kohti eri osissa maata, eri maanviljelysseurojen alueilla ollut varsin erilainen. Eri tarkkailuyhdistysten kesken on kustannuksen suuruudessa luonnollisesti vielä suurempia eroja kuin eri maanviljelysseurojen keskimäärissä. Lehmää kohti lasketun kustannuksen erilaisuuden ovat aiheuttaneet lähinnä vaihtelut tarkkailukarjakoiden palkoissa sekä tarkkailupiirien lehmäluvuissa. Tarkkailukarjakoiden palkat ovat vaihdelleet melkoisesti jopa rajanaapureina olevissa maanviljelysseuroissa, mikä käy selvimmän esille taulukosta 2, koska siinä on erikseen mainittu rahapalkka. Yleensä on palkka ollut maan eteläosissa korkeampi kuin pohjois- ja itäosissa. Lappi tekee kuitenkin poikkeuksen tästä säännöstä.

Koska se tilaluku, missä tarkkailukarjakko kuukauden aikana ehtii tarkkailun suorittaa, on rajoitettu, seuraa siitä, että tarkkailupiirin lehmäluku on sitä pienempi, mitä pienempiä ovat piiriin kuuluvat karjat. Tämä käy selville taulukoista 3 ja 4, joissa keskimääräiset lehmäluvut piiriä ja tilaa kohti ovat merkityt rinnakkain maanviljelysseuroittain. Se, että eräissä pohjois-Suomen maanviljelysseuroissa on lehmäluku piiriä kohti karjojen pieneen kokoon verrattuna suurehko, johtuu siitä, että näillä alueilla on joitakin tarkkailupiirejä, joissa tarkkailija käy taloissa vain joka toinen kuukausi ja jolloin piirin tilaluku on vastaavasti suurempi. Vertaamalla kustannuksia lehmää kohti tarkkailupiirien lehmälukuihin (taulukot 1 ja 2 sekä 3 ja 4) voidaan todeta, että tarkkailukustannusten vaihteluihin vaikuttaa eniten piirien lehmäluku, mikä on hyvin ymmärrettävää.

Valtion avustukset.

Tarkkailutoimintaa varten jaetaan valtion avustuksia 29. 4. 1949 pienviljelijäin sonninpitoyhtymille ja karjantarkastusyhdistyksille annettavien valtionavustusten perusteista annetun lain sekä tämän lain perusteella 11. 5. 1949 annetun maatalousministeriön päätöksen mukaan. Avustuksia annetaan, kuten alussa mainittiin, sekä uusien yhdistysten perustamista että yhdistysten jatkuvan toiminnan tukemista varten. Kummassakin tapauksessa avustuksen suuruus määräytyy siten, että se yhdistyksen lehmää kohti lasketusta kustannuksesta tekee korkeintaan 8 lehmän karjoihin kuuluvien lehmien osuudelta seuraavasti:

7—8 lehmän karjoista	60 %
6—7 »	» 70 »
alle 6 »	» 80 »

Taulukko 3. Tarkkailukarjojen keskim. lehmäluku tv. 1948/49*

Table 3. Average number of cows in recording herds in recording year 1948/49.

Maanviljelysseura <i>Agricultural Advisory Society</i>	Lehmiä <i>Number</i>		Lehmistä kuului % seuraaviin karjakokoihin <i>Percentage of cows belonging to herd having different number of animals</i>				Lehmiä % alueen koko lehmälu- vusta <i>Percentage of cows from the total number of cows in the district.</i>
	piiriä kohti <i>of cows per district.</i>	tilaa kohti <i>of cows per farm</i>	2—6	6—7	7—8	yli 8 <i>more than 8</i>	
Uudenmaan läänin ..	266	10.2	11	6	6	77	35.4
Nylands svenska	321	12.3	9	5	5	81	46.7
Varsinais-Suomen....	242	9.2	15	8	8	69	37.1
Finska Hushållnings.	251	9.7	9	6	7	78	18.0
Satakunnan	226	7.8	22	9	11	58	22.5
Hämeen-Satakunnan	234	9.5	13	7	7	73	28.3
Hämeen läänin	260	9.9	14	7	8	71	35.2
Itä-Hämeen	243	9.3	13	8	9	70	30.1
Kymenlaakson	172	5.7	49	14	12	25	34.5
Länsi-Karjalan	161	5.5	55	12	8	25	16.0
Mikkelin läänin.....	186	7.1	41	14	9	36	10.5
Kuopion.....	217	7.7	23	9	9	59	17.3
Pohjois-Karjalan	155	5.9	39	12	11	38	10.7
Keski-Suomen	182	7.0	31	10	10	49	13.0
Etelä-Pohjanmaan ..	153	5.0	59	12	9	20	18.7
Österbottens svenska	202	4.6	67	11	9	13	24.8
Keski-Pohjanmaan ..	153	5.1	58	13	9	20	18.6
Oulun läänin Talouss.	212	6.9	33	10	8	49	9.6
Kajaanin	134	6.1	44	12	9	35	6.2
Peräpohjolan.....	201	5.7	51	10	8	31	11.4
Lapin Maatalousseura	103	3.1	89	5	6	—	6.6
Koko maa <i>Whole country</i>	216	7.6	26.8	8.7	8.5	56.0	22.2

* Mukana myös ne yhtymät, jotka eivät ole saaneet valtionavustusta.

Näin laskettuun avustukseen saadaan toiminta-avustuksen kohdalla laskea prosentuaalinen lisä, jos yhdistyksen lehmien keskimääräinen tuotanto on noussut kolmeen edelliseen vuoteen verrattuna. Sekä perustamis- että toiminta-avustus saa kuitenkin korkeintaan nousta 60 %:iin kustannuksista, paitsi rajaseuduilla 70 %:iin.

Perustamisavustukset. Valtion avustukset uusien yhdistysten tai piirien perustamiseksi ovat keskimäärin nousseet seuraaviin määriin:

	tv. 1948/49		tv. 1949/50	
	piiriä kohti	lehmää kohti	piiriä kohti	lehmää kohti
kustannus	45 758	263	43 965	283
valtion avustus	24 456	141	24 924	162
jäänyt karjanomistajien kustannuksiksi	21 304	122	19.041	121
valtion avustus, % kustannuksista		53		57

Taulukko 4. Tarkkailukarjojen keskim. lehmäluku tv. 1949/50*

Table 4. Average number of cows in recording herds in recording year 1949/50.

Maanviljelysseura <i>Agricultural Advisory Society</i>	Lehmiä <i>Number</i>		Lehmistä kuului % seuraaviin karjakokoihin <i>Percentage of cows belonging to herds having different number of animals</i>				Lehmiä % alueen koko lehmälu- vusta <i>Percentage of cows from the total number of cows in the district</i>
	piiriä kohti <i>of cows per district.</i>	tilaa kohti <i>of cows per farm.</i>	2—6	6—7	7—8	yli 8 <i>more than 8</i>	
Uudenmaan läänin ..	254	9.5	15	6	7	72	41.9
Nylands svenska	339	12.8	7	4	5	84	45.2
Varsinais-Suomen	247	9.0	16	8	12	64	38.7
Finska Hushållningss.	249	9.6	9	5	7	79	17.7
Satakunnan	222	7.6	25	10	9	56	24.5
Hämeen-Satakunnan	228	9.2	15	8	7	70	29.2
Hämeen läänin	259	9.5	16	7	8	69	37.6
Itä-Hämeen	251	9.2	14	7	9	70	32.7
Kymenlaakson	182	5.8	47	13	12	28	36.4
Länsi-Karjalan	170	5.6	51	15	7	27	18.4
Mikkelin läänin	187	6.9	35	12	8	45	13.0
Kuopion	226	7.7	23	2	3	72	19.8
Pohjois-Karjalan	187	6.0	39	13	11	37	12.5
Keski-Suomen	182	6.9	34	11	11	44	13.8
Etelä-Pohjanmaan ..	160	4.9	54	11	14	21	21.3
Österbottens svenska	196	4.6	67	10	8	15	26.5
Keski-Pohjanmaan ..	183	5.1	57	12	9	22	24.6
Oulun läänin Talouss.	201	6.4	36	9	11	44	12.1
Kajaanin	146	6.4	38	9	10	43	7.3
Peräpohjolan	214	5.5	50	10	10	30	12.0
Lapin Maatalouss.....	156	3.3	93	3	4	—	11.7
Koko maa <i>Whole country</i>	220	7.4	27.7	8.3	8.8	55.2	24.5

* Mukaanluettuna myös ne yhtymät, jotka eivät saaneet valtion avustusta.

Toiminta-avustukset. Kuten edellä lyhyesti esitetyistä valtion avustusten jakoperusteista selviää, määräytyy tarkkailuyhdistyksen saaman avustuksen suuruus sen mukaan, kuinka paljon yhdistyksessä on mukana pieniä karjoja, koska vain korkeintaan 8 lehmää käsittävien karjojen osuudelta annetaan avustusta. Taulukoissa 3 ja 4 käy selville tarkkailukarjojen keskimääräinen koko maanviljelysseuroittain sekä tarkkailunalaisten lehmien jakaantuminen erikokoisiin karjoihin ryhmitettyinä avustusten jakoperusteiden mukaan. Taulukoista käy lisäksi selville tarkkailutoiminnan yleisyys. Koko maassa kuuluu tarkkailunalaisista lehmistä n. 46 % korkeintaan 8 lehmää käsittäviin karjoihin tämän luvun vaihdella maanviljelysseuroittain 100—n. 20. Näiden taulukoiden luvuista voimme edelleen todeta, että mitä pienempiä karjat ovat, sitä pienempi osa alueen lehmistä kuuluu tarkkailun alaisuuteen. Merkittävän poikkeuksen tästä säännöstä tekevät Kymenlaakso

Taulukko 5. Valtion toiminta-avustusten suuruus lehmää kohti ja osuus kustannusmaksuista keskimäärin maanviljelysseuroittain.

Table 5. State contribution per cow and its proportion of total cost per Agricultural Advisory Society, on the average.

Maanviljelysseura <i>Agricultural Advisory Society</i>	Tv. 1948/49				Tv. 1949/50			
	kustannukset <i>Cost.</i> mk	avustus <i>Contribution</i> mk	jäsenten kust. <i>Cost paid by owners</i> mk	avustus-kustannuksista <i>Percentage of contribution from total cost.</i> %	kustannukset <i>Cost.</i> mk	avustus <i>Contribution</i> mk	jäsenten kust. <i>Cost paid by owners</i> mk	avustus-kustannuksista <i>Percentage of contribution from total cost.</i> %
Uudenmaan läänin ..	548	205	343	37	672	238	434	35
Nyland svenska	469	129	330	28	484	102	382	21
Varsinais-Suomen	635	265	370	42	709	263	446	37
Finska Hushållningss.	668	306	362	46	748	332	416	44
Satakunnan	600	301	299	50	698	312	386	45
Hämeen-Satakunnan	630	255	375	40	737	234	503	32
Hämeen läänin	528	219	309	41	670	268	402	40
Itä-Hämeen	604	262	342	43	713	275	438	39
Kymenlaakson	762	458	304	60	857	466	391	54
Länsi-Karjalan	790	469	321	59	859	479	380	56
Mikkelin läänin	480	266	214	55	822	413	409	50
Kuopion	603	283	320	47	638	257	381	40
Pohjois-Karjalan	670	402	268	60	799	486	313	61
Keski-Suomen	892	475	417	53	891	434	457	49
Etelä-Pohjanmaa	648	387	261	60	949	580	361	61
Österbottens svenska	552	328	224	59	579	348	231	60
Keski-Pohjanmaan ..	638	378	260	59	680	391	289	58
Oulun läänin Talouss.	603	287	316	48	752	339	413	45
Kajaanin	981	533	448	54	944	407	537	43
Peräpohjolan	530	339	191	64	771	442	329	57
Lapin Maatalousseura	1389	972	407	70	1058	737	321	68
Koko maa <i>Whole country</i>	608	291	317	48	718	320	398	45

sekä Etelä- ja Keski-Pohjanmaa, joilla alueilla tarkkailutoiminta on levinyt pienkarjaisten keskuuteen suhteellisesti eniten. Tähän on ollut vaikuttamassa voimakkaan karjaharrastuksen lisäksi näiden alueiden suhteellisesti taaja asutus.

Edelläselostetusta johtuu, että valtion avustus keskim. lehmää kohti sekä prosenttina kokonaiskustannuksista on muodostunut eri yhdistyksissä ja eri alueilla varsin erilaiseksi, kuten taulukko 5:n luvuista käy selville. Vaikka pienkarjaisissa yhdistyksissä tarkkailutoiminnan kustannukset keskimäärin lehmää kohti ovat korkeammat kuin suurikarjaisissa, ei jäsenten maksettavaksi jäänyt kustannus ole keskimäärin pienkarjaisissa ollut sen suurempi kuin suurkarjaisissakaan, koska valtionavustuksen prosentuaalinen erilaisuus on tasannut omakustannuksen. Onpa niissä maanviljelysseuroissa, joissa jäsenten maksama kustannus lehmää kohti on ollut pienimpiä, myös keskimääräinen lehmäluku kaikkein pienimpiä. Tästä voidaan

todeta, että voimassaolevat avustusten jakoperusteet suosivat vahvasti tarkkailutoiminnan levenemistä pienkarjaisten keskuuteen, mikä on ollut tarkoituskin.

Keskimäärin koko maassa on siis valtion avustukset tarkkailutoiminnan tukemiseksi tehneet n. 45 % kustannuksista, joten karjanomistajien kustannuksiksi on jäänyt n. 55 %. Tämä karjanomistajien kustannus on tehnyt po. vuosina 317 ja 398 mk lehmää kohti. Vertaamalla viimeksimainittua kustannusta samoilla perusteilla kuin edempänä maidosta saatuun tuloon voidaan todeta, että se vastaa po. vuosina 18.5 ja 24.9 maitokilon hintaa ja tekee vastaavasti 0.6 ja 0.8 % tuotetun maidon myyntihinnasta. Tätäkään kustannusta eivät jäsenet ole joutuneet kaikkea suorittamaan rahana, koska tarkkailukarjakoiden luontoisedut ja matkakustannukset, jotka tv. 1949/50 tekivät 21.4 % kokonaiskustannuksista, jäsenet ovat pääasiassa maksaneet luontoissuorituksina. Tämän huomioonottaen ovat jäsenten rahalliset kustannukset olleet tv. 1949/50 keskim. $398 - 154 = 244$ mk lehmää kohti. Tätäkään erä ei ole aivan kaikki joutunut jäsenten suoranaisesti maksettavaksi, koska varsinkin meijerit ovat monin paikoin tukeneet karjantarkkailutoimintaa tuntuvilla summilla.

SUMMARY.

COST OF MILK-RECORDING ACTIVITY IN RECORDING YEARS 1948/49 AND 1949/50.

BY PAAVO KAJANOJA

Board of Agriculture, Helsinki.

In connection with granting state contribution to Milk-Recording Societies, it has been necessary to get some information as to the cost caused by milk recording. This has been done now for two years. The material represents about 97 % of all the recording societies in the country. Table 1 and 2 give the average cost per recording district and per cow within the areas of different Agricultural Advisory Societies and in whole country. In these years the cost per cow was on the average equal to the price of 35.6 and 44.9 kg of milk, thus being 1.1 and 1.4 % of the selling price of the milk produced by these cows. The contribution given by the state was about 45 % of this cost. Thus the average cost paid by cattle owners per cow during these years was only equal to the price of 18.5 and 24.9 kg of milk, being 0.6 and 0.8 % of the selling price of the milk produced by these cows. Table 3 and 4 give the average number of cow in different recording districts and recording herds.
